

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

<u>Informationsnummer</u>	Indhold	Side
	<i>I Meddelelser</i>	
	Kommissionen	
93/C 307/01	Ecu	1
93/C 307/02	Meddelelse om beslutningerne om de forskellige licitationer inden for landbrugssektoren (korn)	2
93/C 307/03	Meddelelse til medlemsstaterne fra Kommissionen	3
93/C 307/04	Ændringsbudget (EKSF's aktionsbudget) for 1993	15
93/C 307/05	Meddelelse fra Kommissionen i henhold til artikel 9, stk. 9, i Rådets forordning (EØF) nr. 3420/83 af 14. november 1983	16
93/C 307/06	Meddelelse fra Kommissionen i henhold til artikel 9, stk. 9, i Rådets forordning (EØF) nr. 3420/83 af 14. november 1983	19
93/C 307/07	Løbende licitation i henhold til Kommissionens forordning (EØF) nr. 570/88 af 16. februar 1988 om salg af smør til nedsat pris og ydelse af støtte for smør og koncentreret smør til fremstilling af konditorvarer, konsumis og andre levnedsmidler	20
93/C 307/08	Meddelelse om beslutningerne om de forskellige licitationer inden for landbrugssektoren (mælk og mælkeprodukter)	20
93/C 307/09	Meddelelse om beslutningerne om de forskellige licitationer inden for landbrugssektoren	21

Informationsnummer

Indhold (fortsat)

Side

Revisionsretten

93/C 307/10

Udtalelse nr. 7/93 fra Revisionsretten for De Europæiske Fællesskaber om forslag til Rådets forordning (EØF, Euratom) om ændring af Rådets forordning (EØF, Euratom) nr. 1552/89 om gennemførelse af afgørelse 88/376/EØF, Euratom om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter 22

I

(Meddelelser)

KOMMISSIONEN

ECU ⁽¹⁾

12. november 1993

(93/C 307/01)

Modværdien i national valuta:

Belgiske og luxembourgske francs	40,8980	US-dollars	1,12923
Danske kroner	7,63983	Canadiske dollars	1,48325
Tyske mark	1,91913	Yen	120,342
Græske drakmer	275,014	Schweizerfrancs	1,69893
Spanske pesetas	154,649	Norske kroner	8,33544
Franske francs	6,67151	Svenske kroner	9,31279
Irske pund	0,807115	Finske mark	6,58456
Italienske lire	1878,37	Østrigske schilling	13,4966
Nederlandske gylde	2,15401	Islandske kroner	80,7176
Portugisiske escudos	196,272	Australske dollars	1,71825
Pund sterling	0,763615	Newzealandske dollars	2,09700

Kommissionen har oprettet en fjernskriver med automatisk svar, som på ethvert fjernskriveropkald videregiver omregningskursen i de vigtigste valutaer. Denne fjernskriver er i funktion dagligt fra kl. 15.30 til kl. 13.00 den følgende dag.

Brugeren bør anvende følgende fremgangsmåde:

- kald fjernskriver nr. 23789 i Bruxelles
- angiv tallet kendeord
- skriv koden »cccc«, som udløser det automatiske svar og medfører en udskrift af omregningskurserne for ecu over fjernskriveren
- afbryd ikke forbindelsen, inden meddelelsen er afsluttet, angivet ved tegnene »ffff«.

Note: Kommissionen har desuden en telex (kaldenr. 21791) og en telefax (kaldenr. 296 10 97) med automatisk svarfunktion, der giver dagsaktuelle oplysninger om de gældende omregningskurser inden for den fælles landbrugspolitik.

⁽¹⁾ Rådets forordning (EØF) nr. 3180/78 af 18. december 1978 (EFT nr. L 379 af 30. 12. 1978, s. 1), senest ændret ved forordning (EØF) nr. 1971/89 (EFT nr. L 189 af 4. 7. 1989, s. 1).

Rådets afgørelse 80/1184/EØF af 18. december 1980 (Lomé-konventionen) (EFT nr. L 349 af 23. 12. 1980, s. 34).

Kommissionens beslutning nr. 3334/80/EKSF af 19. december 1980 (EFT nr. L 349 af 23. 12. 1980, s. 27).

Finansforordningen af 16. december 1980 vedrørende De Europæiske Fællesskabers almindelige budget (EFT nr. L 345 af 20. 12. 1980, s. 23).

Rådets forordning (EØF) nr. 3308/80 af 16. december 1980 (EFT nr. L 345 af 20. 12. 1980, s. 1).

Beslutning truffet af Den Europæiske Investeringsbanks Styrelsesråd den 13. maj 1981 (EFT nr. L 311 af 30. 10. 1981, s. 1).

Meddelelse om beslutningerne om de forskellige licitationer inden for landbrugssektoren (korn)

(93/C 307/02)

(Se meddelelse i De Europæiske Fællesskabers Tidende nr. L 360 af 21. december 1982, side 43)

Løbende licitation	Ugentlig licitation	
	Dato for Kommissionens beslutning	Maksimal restitution
Kommissionens forordning (EØF) nr. 1279/93 af 27. maj 1993 om åbning af en licitation over restitutionen ved udførsel af byg til alle tredjelande (EFT nr. L 131 af 28. 5. 1993, s. 19)	11. 11. 1993	67,98 ECU/ton
Kommissionens forordning (EØF) nr. 1278/93 af 27. maj 1993 om åbning af en licitation over restitutionen ved udførsel af blød hvede til alle tredjelande (EFT nr. L 131 af 28. 5. 1993, s. 16)	11. 11. 1993	52,87 ECU/ton
Kommissionens forordning (EØF) nr. 1286/93 af 27. maj 1993 om åbning af en licitation over restitutionen ved udførsel af rug til alle tredjelande (EFT nr. L 131 af 28. 5. 1993, s. 48)	—	Ingen bud
Kommissionens forordning (EØF) nr. 2147/93 af 30. juli 1993 om særlige interventionsforanstaltninger for byg i Spanien (EFT nr. L 191 af 31. 7. 1993, s. 109)	11. 11. 1993	77,90 ECU/ton
Kommissionens forordning (EØF) nr. 2774/93 af 8. oktober 1993 om åbning af en licitation over nedsættelse af importafgiften for majs fra tredjelande (EFT nr. L 252 af 9. 10. 1993, s. 3)	—	Ingen bud

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL MEDLEMSSTATERNE

(93/C 307/03)

På baggrund af Domstolens annullering i juni 1993 af Kommissionens meddelelse om anvendelse af EØF-traktatens artikel 92 og 93 samt artikel 5 i Kommissionens direktiv 80/723/EØF på offentlige fremstillingsvirksomheder har Kommissionen vedtaget et direktiv, som forpligter medlemsstaterne til på årsbasis at indberette bestemte finansielle oplysninger til Kommissionen. Dette direktiv er blevet fremsendt til medlemsstaterne og offentliggjort ⁽¹⁾.

Samtidig har Kommissionen vedtaget en revideret udgave af ovennævnte meddelelse, som ikke længere indeholder hverken de indberetningskrav, der tidligere fremgik af nr. 45 til 53, eller de forskellige henvisninger hertil i nr. 2, 27, 29, 31 og 54.

Den reviderede udgave af meddelelsen gengives nedenfor:

⁽¹⁾ EFT nr. L 254 af 12. 10. 1993.

Meddelelse til medlemsstaterne fra Kommissionen

Anvendelse af EØF-traktatens artikel 92 og 93 og af artikel 5 i Kommissionens direktiv 80/723/EØF på offentlige virksomheder i fremstillingssektoren

I. INDLEDNING

(1) Det er nødvendigt at anvende statsstøttereglerne mere strikt, hvis det interne marked skal realiseres med succes. Et af de områder, der i denne forbindelse er af interesse, er offentlige virksomheder. Der er både behov for at øge gennemsigtigheden og for at videreudvikle den politik, der føres over for offentlige virksomheder, fordi disse ikke har været tilstrækkeligt dækket af statsstøttereglerne:

- støttereglerne for offentlige virksomheder har i mange tilfælde kun fuldt ud omfattet kapitalindskud, mens andre former for offentlige midler ikke har været dækket af reglerne
- disse regler dækker desuden generelt kun tabgivende offentlige virksomheder
- endelig viser det sig, at der er en væsentlig mængde af støtte til offentlige virksomheder, der gives på anden måde end gennem godkendte støtteordninger (som også står til rådighed for private virksomheder), og som ikke er blevet anmeldt i henhold til artikel 93, stk. 3.

hensyn til offentlige virksomheder. Der forkuseres særlig på direktiv 80/723/EØF om gennemskuelligheden af de økonomiske forbindelser mellem offentlige virksomheder og staten, og dernæst redegøres der for det velkendte princip, at der er tale om statsstøtte, når staten yder finansiering til en virksomhed under omstændigheder, der ikke ville kunne accepteres af en investor, som opererer under normale markedsvilkår. Meddelelsen forklarer derefter, hvordan Kommissionen agter at øge gennemsigtigheden ved at anvende dette princip på alle former for offentlige midler og på virksomheder i alle situationer.

(3) Denne meddelelse behandler ikke spørgsmålet om støttens forenelighed med nogen af de undtagelsesbestemmelser, der er fastsat i traktaten, fordi der ikke påregnes nogen ændring i denne politik. Endelig vedrører denne meddelelse kun fremstillingssektoren. Dette udelukker imidlertid ikke, at Kommissionen vil anlægge de synspunkter, der er beskrevet i denne meddelelse på enkelttilfælde eller i individuelle sektorer uden for fremstillingssektoren i det omfang, at principperne i denne meddelelse kan anvendes på disse udeladte sektorer, og såfremt den finder, at det er vigtigt at afgøre, om der foreligger statsstøtte.

(2) Nærværende meddelelse har til formål at rette op på denne situation. Den forklarer i første række den retlige baggrund i traktaten og angiver hovedtrækkene i den støttepolitik og retspraksis, som henholdsvis Rådet, Parlamentet, Kommissionen og Domstolen har fulgt med

II. OFFENTLIGE VIRKSOMHEDER OG KONKURRENCEREGLERNE

(4) Artikel 222 bestemmer følgende: »De ejendomsretlige ordninger i medlemsstaterne berøres ikke af

denne traktat«. Traktaten er med andre ord neutral med hensyn til det valg, som en medlemsstat måtte træffe mellem offentlig og privat ejendomsret, og berører ikke en medlemsstats ret til at have en blandingsøkonomi. Disse rettigheder undtager imidlertid ikke offentlige virksomheder fra konkurrencereglerne, fordi gennemførelsen af en ordning, der sikrer, at konkurrencen inden for fællesmarkedet ikke fordrøjes, er en af de grundlæggende bestemmelser, som traktaten er baseret på (artikel 3, litra f)). Traktaten indeholder også generelle regler for at sikre en sådan ordning (artikel 85 til 94). Endvidere bestemmer traktaten, at disse generelle konkurrenceregler finder anvendelse på offentlige virksomheder (artikel 90, stk. 1). I artikel 90, stk. 2, er der en speciel undtagelse fra den almindelige regel i artikel 90, stk. 1, derved, at konkurrencereglerne finder anvendelse på alle offentlige virksomheder, herunder sådanne, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, eller som har karakter af fiskale monopoler, i det omfang anvendelsen af disse bestemmelser ikke retligt eller faktisk hindrer opfyldelsen af de særlige opgaver, som er betroet dem. Udviklingen af samhandelen må ikke påvirkes i et sådant omfang, at det strider mod Fællesskabets interesse. I forbindelse med statsstøttereglerne (artikel 92, 93 og 94) betyder dette, at støtte ydet til offentlige virksomheder, ligesom enhver anden statsstøtte til private virksomheder, skal anmeldes på forhånd til Kommissionen (artikel 93, stk. 3), for at den kan undersøge, om den falder ind under artikel 92, stk. 1, dvs. støtte, der påvirker samhandelen og konkurrencen mellem medlemsstaterne. Hvis den falder ind under artikel 92, stk. 1, skal Kommissionen tage stilling til, om en af de generelle undtagelser, der er forudsat i traktaten, er anvendelig, således at støtten bliver forenelig med fællesmarkedet. Kommissionen må derfor sikre, at der ikke sker nogen diskrimination mod hverken offentlige eller private virksomheder, når den anvender konkurrencereglerne.

(5) Det var for at sikre anvendelsen af dette princip om ikke-diskrimination eller neutral behandling, at Kommissionen i 1980 vedtog et direktiv om gennemsigueligheden af økonomiske forbindelser mellem medlemsstaterne og de offentlige virksomheder⁽¹⁾. Kommissionen blev motiveret af den omstændighed, at kompleksiteten i de økonomiske forbindelser mellem nationale myndigheder og offentlige virksomheder havde tendens til at forhindre den i at opfylde sin forpligtelse til at sikre, at der ikke blev ydet støtte, som er uforenelig med fællesmarkedet. Den mente yderligere, at statsstøttereglerne kun kunne anvendes retfærdigt på både offentlige og private virksomheder, når de økonomiske forbindelser mellem offentlige myndigheder og offentlige virksomheder blev gjort gennemsigtige.

(¹) Direktiv 80/723/EØF (EFT nr. L 195 af 29. 7. 1980, s. 35), ændret ved direktiv 85/413/EØF (EFT nr. L 229 af 28. 8. 1985, s. 20), der omfattede tidligere udelukkede sektorer.

(6) Direktivet pålagde medlemsstaterne at sikre, at overførsel af alle offentlige midler til offentlige virksomheder og anvendelsen af disse midler gøres gennemsigtig (artikel 1). Medlemsstaterne skal, når Kommissionen finder det nødvendigt at anmode herom, stille de i artikel 1 nævnte oplysninger til rådighed for Kommissionen, tilligemed andet nødvendigt baggrundsmateriale, herunder især de forfulgte mål (artikel 5). Selv om den omhandlede gennemsigtighed angik alle offentlige midler, blev følgende særlig nævnt som omfattet heraf:

- udligning af driftstab
- kapitaltilførsel
- indskud, som ikke skal tilbagebetales, eller lån på fordelagtige vilkår
- indrømmelse af økonomiske fordele i form af afkald på overskud eller undladelse af at inddrive fordringer
- afkald på normal forrentning af indskudte offentlige midler
- kompensation for byrder, pålagt af de offentlige myndigheder.

(7) Kommissionen mente endvidere, at der skal skabes gennemsigtighed omkring offentlige midler, uanset hvordan de stilles til rådighed. Det var således ikke alene direkte overførsel af midler fra offentlige myndigheder til offentlige virksomheder, der ansås for at falde ind under direktivet om gennemsiguelighed, men også den indirekte overførsel af midler fra andre offentlige virksomheder, på hvilke den offentlige myndighed har en dominerende indflydelse (artikel 2).

(8) Lovligheden af direktivet om gennemsiguelighed blev stadfæstet af Domstolen i dens dom af 6. juli 1982⁽²⁾.

(8.1) Over for anbringendet om, at direktivet ikke var nødvendigt, og at det krænkede proportionalitetsreglen, fandt Domstolen (præmis 18): »I betragtning af, hvor forskelligt de offentlige virksomheder er indrettet i de forskellige medlemsstater, og hvor vidt forgrenet deres aktivitet er, kan deres økonomiske forbindelser med de offentlige myndigheder ikke undgå at blive meget forskelligartede og dermed ofte komplekse og vanskelige at overvåge, selv om man benytter der offentligt tilgængelige informationskilder, som de sagsøgende regeringer har henvist til. Under disse omstændigheder har Kommissionen ubestrideligt et behov for at søge yderligere oplysninger om de økonomiske forbindelser, hvorved der må opstilles fælles kriterier for alle medlemsstaterne og for alle de implicerede offentlige virksomheder.«

(²) Sagerne 188-190/80.

(8.2) Over for anbringendet om, at direktivet krænkede princippet om neutralitet i traktatens artikel 222, fandt Domstolen (præmis 21): »Herom bemærkes, at det lighedsprincip, som regeringerne har påberåbt sig som et almindeligt gældende princip i forholdet mellem de offentlige og private virksomheder, forudsætter, at de to grupper af virksomheder befinder sig i sammenlignelige situationer. Inden for rammerne af den til enhver tid bestående lovgivning fastlægger de private virksomheder imidlertid deres produktions- og handelsstrategi ud fra navnlig rentabilitetshensyn. Derimod kan faktorer af anden art øve indflydelse på de offentlige virksomheders beslutninger, nemlig når de offentlige myndigheder søger at varetage samfundsinteresser på en måde, som kan påvirke de nævnte beslutninger. De økonomiske og finansielle konsekvenser af denne indflydelse er, at der opstår særlige økonomiske forbindelser, som adskiller sig fra de bestående forbindelser mellem de offentlige myndigheder og de private virksomheder. Da direktivet netop vedrører disse særlige økonomiske forbindelser, må anbringendet om, at direktivet indebærer forskelsbehandling, forkastes.«

(8.3) Over for anbringendet om, at listen over de af direktivet omfattede offentlige midler, der skulle gøres gennemsigtige (direktivets artikel 3), var et forsøg på at definere statsstøttebegrebet i henhold til artikel 92 og 93, fandt Domstolen (præmis 23): »Hvad angår fastlæggelsen i artikel 3 af de økonomiske forbindelser, som direktivet finder anvendelse på, er det tilstrækkeligt at fastslå, at der ikke foreligger et forsøg fra Kommissionens side på at definere begrebet statsstøtte i traktatens artikel 92 og 93. Kommissionen har udelukkende villet foretage en nærmere præcisering af de økonomiske transaktioner, som den finder at måtte være informeret om for at kunne kontrollere, om en medlemsstat har ydet statsstøtte til en virksomhed uden at overholde sin underretningspligt efter artikel 93, stk. 3.«

(8.4) Over for anbringendet om, at angivelsen af de offentlige virksomheder, om hvilke der skulle gives oplysninger (direktivets artikel 2), var et forsøg på at definere begrebet offentlige virksomheder i henhold til traktatens artikel 90, fandt Domstolen (præmis 24), at det må »understreges, at artikel 2 ikke har til formål at definere dette begreb, som det fremtræder i traktatens artikel 90, men at opstille de kriterier, som er nødvendige for at afgrænse den gruppe af virksomheder, der i kraft af deres økonomiske forbindelser med de offentlige myndigheder er undergivet direktivets oplysningspligt.« (Præmis 25): »Ved offentlig virksomhed forstås i direktivets artikel 2 enhver virksomhed, på hvilken de offentlige myndigheder direkte eller indirekte kan have en dominerende indflydelse. Der antages ifølge artiklens andet afsnit at foreligge en dominerende indflydelse, når de offentlige myndigheder direkte eller indirekte besidder majoriteten af kapitalen, råder over flertallet af stemmerne eller kan udpege mere end halvdelen af medlemmerne i virksomhedens bestyrelse, direktion eller tilsynsråd.« (Præmis 26): »Grunden til, at artikel 90 er blevet optaget i traktaten er netop, som ovenfor nævnt,

at de offentlige myndigheder har mulighed for at øve indflydelse på de offentlige virksomheders beslutninger af handelsmæssig karakter. En sådan indflydelse kan de offentlige myndigheder bl.a. udøve gennem kapitalindskud eller i kraft af de bestemmelser, som gælder for den enkelte virksomheds ledelse. Ved at vælge netop de anførte kriterier for at afgrænse de økonomiske forbindelser, som Kommissionen må have mulighed for at indhente oplysninger om for at kunne opfylde sin overvågningspligt efter artikel 90, stk. 3, har Kommissionen ikke overskredet grænserne for det skøn, der tilkommer den efter denne bestemmelse.«

(9) De af Domstolen udviklede principper vedrørende direktivet om gennemsækelighed er nu en del af en fast retspraksis, og af særlig betydning er den omstændighed, at Domstolen har bekræftet, at:

- direktivets bestemmelser om foranstaltninger for at opnå gennemsækelighed og tilvejebringelse af oplysninger efter anmodning er nødvendige og respekterer proportionalitetsprincippet
- direktivet respekterer princippet om neutral behandling af de offentlige og private virksomheder
- med henblik på at kontrollere overholdelsen af artikel 92 og 93 har Kommissionen en legitim interesse i at få oplysning om *alle typer af overførsel af offentlige midler* til offentlige virksomheder
- med henblik på at kontrollere overholdelsen af artikel 92 og 93 har Kommissionen en legitim interesse i at få oplysning om overførsel af offentlige midler til offentlige virksomheder, der enten kommer *direkte* fra offentlige myndigheder eller *indirekte* fra andre offentlige virksomheder.

III. PRINCIPPER, DER SKAL LÆGGES TIL GRUND VED BESTEMMELSEN AF, OM DER FORELIGGER STØTTE

(10) Når det er fastlagt, hvilke virksomheder og hvilke støttemidler Kommissionen har en legitim interesse i for så vidt angår artikel 90 og 92, er det nødvendigt at undersøge de principper, der skal lægges til grund ved bestemmelsen af, om der foreligger støtte. Der skal kun foretages forudgående anmeldelse, hvis der foreligger støtte. Foreligger der støtte, skal det derefter undersøges, hvorvidt en af de i traktaten fastsatte undtagelsesbestemmelser kan anvendes⁽³⁾. Denne analyse, der skal bestemme, om der på den ene side foreligger støtte, og, på den anden side, om støtten er forenelig med fællesmarkedet i henhold til en af traktatens undtagelsesbestemmelser, må udføres som en proces i to adskilte stadier, hvis fuld gennemsigtighed skal opnås.

⁽³⁾ Se også nr. 32 og 33.

(11) Når offentlige virksomheder, ligesom private, modtager pengebeløb efter gennemsligte støtteordninger, der er godkendt af Kommissionen, er det klart, at der foreligger støtte, og på hvilke betingelser Kommissionen har godkendt denne. Med hensyn til de andre former for offentlige midler, der opregnes i direktivet om gennemskuelighed, er situationen imidlertid ikke altid så klar. Under visse omstændigheder kan offentlige virksomheder drage fordel af tilførsel af offentlige midler, der er begrundet i deres særlige tilknytningsforhold til de offentlige myndigheder og ikke alene beror på disses stilling som ejere. For at sikre overholdelse af neutralitetsprincippet må støtten vurderes som forskellen mellem de vilkår, på hvilke midlerne blev stillet til rådighed af staten for den offentlige virksomhed, og de vilkår, som en privat investor ville finde acceptable at tilstå en tilsvarende privat virksomhed, når den private investor handler under normale markedsøkonomiske vilkår (det såkaldte *markedsøkonomiske investorprincip*). Kommissionen påpeger i sin meddelelse om »Industripolitik i et åbent og konkurrencebaseret miljø« (KOM(90) 556), at »konkurrencen bliver mere og mere global og hård, både på verdensmarkedet og på EF-markedet«. Denne udvikling påvirker i væsentlig grad europæiske virksomheder, for så vidt angår både deres F&U, investeringsstrategier og deres finansieringsplaner. Både offentlige og private virksomheder inden for samme eller lignende sektorer og i sammenlignelige økonomiske og finansielle situationer skal behandles ens med hensyn til denne finansiering. Hvis offentlige midler imidlertid ydes på gunstigere vilkår (dvs. på billigere økonomiske vilkår), end en privat ejer ville yde midler til en privat virksomhed i en tilsvarende finansiell og konkurrencemæssig situation, modtager den offentlige virksomhed en fordel, som private virksomheder ikke ville kunne opnå fra deres ejere. Hvis den gunstigere tilførsel af offentlige midler ikke bliver behandlet som støtte og bedømt efter en af undtagelserne i traktaten, er princippet om neutral behandling af offentlige og private virksomheder overtrådt.

(12) Dette princip med at anvende en investor, der handler under normale markedsøkonomiske vilkår, som grundlag for at bestemme, om der foreligger støtte, og, hvis dette er tilfældet, til at måle støttens størrelse, anvendes af Rådet og Kommissionen inden for stål- og skibsbygningssektoren og er blevet godkendt af Parlamentet i denne sammenhæng. Kommissionen har endvidere anvendt dette princip i talrige konkrete sager. Princippet er også blevet stadfæstet af Domstolen som målestok for, om støtte var involveret, i hver eneste sag, der er blevet forelagt den.

(13) I 1981 vedtog Rådet det markedsøkonomiske investorprincip ved to lejligheder. For det første godkendte det enstemmigt Kommissionens beslutning om etablering af fællesskabsregler for støtte til jern- og stål-

industrien (*), og for det andet godkendte det med kvalificeret flertal reglerne for støtte til skibsbygningsindustrien (*). I begge tilfælde udtalte Rådet, at »støttebeholdningen omfatter ethvert støtteelement i finansielle foranstaltninger, der anvendes af medlemsstaterne med hensyn til stål/skibsbygningsvirksomheder, som de kontrollerer direkte eller indirekte, og som ikke henhører under tilvejebringelse af risikovillig kapital efter sædvanlig selskabspraksis i et samfund med markedsøkonomi.« Rådet godkendte således ikke alene det markedsøkonomiske investorprincip; det gik videre i samme retning som Kommissionen i ovennævnte direktiv om gennemskuelighed, som ikke alene omfattede direkte men også indirekte tilvejebringelse af midler.

(14) Rådet har opretholdt dette almindelige princip, senest i 1989 med hensyn til jern- og stålindustrien (*) og i 1990 med hensyn til skibsbygningsindustrien (*). Under støttereglerne af 1989 vedrørende jern- og stålindustrien var Rådet således blevet enig om forudgående anmeldelse af alle kapitalindskud eller lignende finansieringsforanstaltninger for at give Kommissionen mulighed for at bestemme, om de udgjorde støtte, dvs. hvorvidt ydelsen kunne »betragtes som ren forsyning af risikokapital i overensstemmelse med sædvanlig investeringspraksis i en markedsøkonomi« (artikel 1, stk. 2). Rådet bekræftede og godkendte enstemmigt dette princip i forbindelse med Kommissionens beslutning 89/218/EKSF om ny støtte til Finsider/ILVA (*).

(15) Parlamentet er blevet opfordret til at afgive udtalelse om det markedsøkonomiske investorprincip, der er indeholdt i skibsbygningsdirektiverne. Kommissionens udkast til disse direktiver indeholdt dette princip, og Parlamentet var enig heri (*).

(16) Kommissionen vedtog det samme markedsøkonomiske investorprincip, da den i almindelighed redegjorde for sin holdning til offentlig erhvervelse af virksomhedskapital, som fortsat har gyldighed ⁽¹⁰⁾. Den erklærede, at hvor det »konstateres, at en offentlig myndighed, som indskyder kapital ... i en virksomhed,

(*) Beslutning nr. 2320/81/EKSF af 7. august 1981 (EFT nr. L 228 af 13. 8. 1981, s. 14).

Se særlig betragtning II og artikel 1.

(*) Rådets direktiv nr. 81/363/EØF af 28. april 1981 (EFT nr. L 137 af 23. 5. 1981, s. 39).

Se særlig sidste betragtning og artikel 1, stk. 2.

(*) Kommissionens beslutning nr. 322/89/EKSF af 1. februar 1989 (EFT nr. L 38 af 10. 2. 1989, s. 8).

(*) Rådets direktiv 90/684/EØF af 21. december 1990 (EFT nr. L 380 af 31. 12. 1990, s. 27).

(*) EFT nr. L 86 af 31. 3. 1990, s. 76.

(*) Se f.eks. EFT nr. C 28 af 9. 2. 1981, s. 23 og EFT nr. C 7 af 12. 1. 1987, s. 320.

⁽¹⁰⁾ Meddelelse til medlemsstaterne om offentlige myndigheders erhvervelse af kapitalinteresser i virksomhederne — EF-Bulletin 9-1984.

ikke optræder på samme måde som en indskyder af risikovillig kapital på normale markedsøkonomiske vilkår, skal der foretages en undersøgelse på grundlag af artikel 92 i EØF-traktaten» (stk. 1). Den anførte særligt, at statsstøtte forelå, »hvor selskabets finansielle situation, navnlig gældens struktur og størrelse, er af en sådan art, at det ikke synes berettiget at forvente et normalt afkast (i form af udbytte eller værdistigninger) af den investerede kapital inden for en rimelig frist«.

(17) Kommissionen har endvidere i mange enkelt-sager benyttet det markedsøkonomiske investorprincip til at bestemme, om der forelå støtte. Kommissionen undersøgte i hver enkelt sag de finansielle omstændigheder, der karakteriserede en virksomhed, som modtog de offentlige midler, for at fastslå, om en investor, der disponerer i en markedsøkonomi, ville have stillet penge til rådighed på lignende vilkår. I Leeuwarden-sagerne fandt Kommissionen, at kapitaltilførslerne udgjorde støtte, fordi »overkapaciteten i ... industrien udgjorde en belastning, som var ensbetydende med, at virksomheden sandsynligvis ville være ude af stand til på det private kapitalmarked at rejse de midler, der var nødvendige for dens fortsatte beståen. Situationen på markedet giver ikke nogen rimelig grund til at antage, at en virksomhed, der har presserende behov for en omfattende rekonstruktion, ville kunne fremskaffe tilstrækkelig kapital til at finansiere den nødvendige genanskaffelsesinvestering ...«⁽¹¹⁾. Denne politik har været anvendt konsekvent over en årrække. Senere har Kommissionen i CDF/Orkem-sagen⁽¹²⁾ antaget, at den offentlige myndighed »tilførte kapital til en virksomhed på vilkår, der ikke svarer til dem, der karakteriserer en markedsøkonomi«. Forholdet var det, at det omhandlede selskab »havde meget lille mulighed for at opnå tilstrækkelig kapital på det private marked til at sikre sin fortsatte beståen og stabilitet på lang sigt«. I ENI/Lanerossi-sagen⁽¹³⁾ udtalte Kommissionen, at »finansiering blev ydet under omstændigheder, der ikke ville være acceptabel for en privat investor under normale markedsøkonomiske vilkår, da disse fabrikkers finansielle og økonomiske position, særlig hvad angår varigheden og omfanget af deres tab, i den foreliggende sag var sådan, at en normal forrentning af den investerede kapital ved udbytte eller kapitalafkast ikke kunne forventes«⁽¹⁴⁾. Der har også været en række tilfælde, hvor Kommissionen

klart har afgjort, at kapitalindskud fra staten ikke udgjorde støtte, fordi der normalt kunne forventes en passende forrentning i form af udbytte af kapitaltilvækst⁽¹⁵⁾.

(18) Kommissionen har også anvendt det markedsøkonomiske investorprincip i mange enkelt-sager i henhold til direktiverne om støtte til skibsbygningsindustrien og statsstøttereglerne for jern- og stålindustrien. For så vidt angår skibsbygning, fandt Kommissionen f.eks. i Bremer Vulkan⁽¹⁶⁾, at et lån og køb af nye aktier udgjorde statsstøtte, fordi den »ikke accepterede det af den tyske regering fremsatte argument, at (den) ... kun handlede som en privat investor, der tilfældigvis var bedre til at forudse fremtidige udviklinger på markedet end nogen anden«. Inden for jern- og stålsektoren vedtog den f.eks. beslutninger i en række enkelt-sager, hvor kapitaltilførslen blev betragtet som støtte⁽¹⁷⁾.

(19) Det er værd at bemærke, at i mange af de ovenfor anførte sager kom kapitalen, der blev indskudt i den offentlige virksomhed, ikke direkte fra staten, men indirekte fra statslige holdingselskaber eller andre offentlige virksomheder.

(20) Domstolen har behandlet en række sager, som Kommissionen har truffet afgørelse i ved anvendelse af det markedsøkonomiske investorprincip, der er fastsat i retningslinjerne fra 1984. I alle sager, der er blevet forelagt Domstolen, har den accepteret princippet som værende egnet til bestemmelse af, om der forelå støtte. Den undersøgte derpå, om kommissionsbeslutningen i tilstrækkelig grad godtgjorde dets anvendelse under de særlige omstændigheder i den pågældende sag. I Bochdommen udtalte Domstolen f.eks. (præmis 13): »Med henblik på at kunne afgøre, om en sådan foranstaltning har karakter af statsstøtte, skal der ske anvendelse af det kriterium, der er anført af Kommissionen i dens beslutning og i øvrigt ikke bestridt af den belgiske regering, og som hviler på virksomhedens muligheder for at rejse de omtalte beløb på det private kapitalmarked. Når der er tale om en virksomhed, hvis ansvarlige kapital næsten udelukkende er i hænderne på de offentlige myndig-

⁽¹¹⁾ EFT nr. L 277 af 29. 9. 1982, s. 15.

⁽¹²⁾ EFT nr. C 198 af 7. 8. 1990, s. 2.

⁽¹³⁾ EFT nr. L 16 af 20. 1. 1989, s. 52.

⁽¹⁴⁾ Se endvidere de følgende beslutninger: Meura (EFT nr. L 276 af 19. 10. 1984, s. 34), Leeuwarden (EFT nr. L 277 af 29. 9. 1982, s. 15), Intermills I (EFT nr. L 280 af 2. 10. 1982, s. 30), Boch/Noviboch (EFT nr. L 59 af 27. 2. 1985, s. 21), Boussac (EFT nr. L 352 af 15. 12. 1987, s. 42), Alfa-Fiat (EFT nr. L 394 af 31. 5. 1989, s. 9), Pinault-Isory (EFT nr. L 119 af 7. 5. 1988, s. 38), Fabelta (EFT nr. L 62 af 3. 3. 1984, s. 18), IdealSpun (EFT nr. L 283 af 27. 10. 1984, s. 42), Renault (EFT nr. L 220 af 11. 8. 1988, s. 30), Veneziana Vetro (EFT nr. L 166 af 16. 6. 1989, s. 60), Quimigal (EFT nr. C 188 af 28. 7. 1990, s. 3) og IOR/Finalp (endnu ikke offentliggjort), hvor man kan finde samme tankegang.

⁽¹⁵⁾ Se særligt følgende beslutninger: CDF/Orkem delvis (op. cit.), Quimigal delvis (op. cit.), Intermills II (EF-Bulletin 4-1990, punkt 1.1.34 og Ernaelsteen (Attende Beretning om Konkurrencepolitikken, punkt 212 og 213).

⁽¹⁶⁾ Endnu ikke offentliggjort.

⁽¹⁷⁾ EFT nr. L 227 af 19. 8. 1983, s. 1. Se også sagerne vedrørende Arbed, Sidmar, ALZ, Hoogovens, Irish Steel, Sacilor/Usinor og British Steel, hvor samme tankegang kan findes. I alle disse stålsager blev støtten anset for at være forenelig med fællesmarkedet. I den senere Finsider/ILVA-sag godkendte Rådet enstemmigt dette princip. — jf. nr. 26 nedenfor.

heder, skal det navnligt vurderes, om en privat virksomhed ud fra udsigterne til rentabel drift under lignende omstændigheder ville have foretaget en sådan kapitalforhøjelse, idet der herved skal ses bort fra ethvert socialt, politisk eller regionalt hensyn til den pågældende sektor»⁽¹⁸⁾. Domstolen har for nylig bekræftet dette princip i Boussac-dommen⁽¹⁹⁾, hvor den udtalte (præmis 39 og 40): »For at bestemme, om foranstaltningerne udgør statsstøtte er det nødvendigt at anvende det i Kommissionens beslutning angivne kriterium, som ikke blev bestridt af den franske regering, nemlig hvorvidt det ville have været muligt for virksomheden at opnå midler på det private kapitalmarked« og videre »selskabets situation var sådan, at det ikke kunne forvente en acceptabel forrentning af investeringen inden for en rimelig tidsperiode, og at Boussac ikke ville have været i stand til at opnå de nødvendige midler på markedet« (uofficiel oversættelse)⁽²⁰⁾. Domstolen har for nylig yderligere udviklet det markedsøkonomiske investorprincip ved at sondre mellem en privat investor, hvis tidshorisont er kort og endda af spekulationsmæssig art, og et privat holdingselskab med et længere perspektiv (Alfa-Fiat og Lanerossi⁽²¹⁾). »Det er nødvendigt at fremhæve, at omend den private investor med hvis adfærd den offentlige investors indgriben må sammenlignes, ikke nødvendigvis er en almindelig investor, der anbringer sine penge med et mere eller mindre kortsigtet syn på forrentningen deraf, så må denne dog i det mindste være et privat holdingselskab eller en privat koncern, der forfølger en struktureret, global eller sektoriel politik, og hvis beslutninger bestemmes af forrentningen på længere sigt.« På grundlag af de faktiske omstændigheder i sagen »var Kommissionen i stand til korrekt at konkludere, at selv om en privat investor traf sine beslutninger på koncernbasis i en større økonomisk sammenhæng, ville han under normale markedsøkonomiske betingelser ikke have kunnet forvente en acceptabel forrentning (selv på lang sigt) af den investerede kapital ...« (uofficiel oversættelse). »En privat investor kan meget vel tænkes at tilføre ny kapital til en virksomhed, der er i midlertidige vanskeligheder, for at den kan overleve og, efter en eventuel rekonstruktion, give overskud igen. Det er også muligt, at et moderselskab i en begrænset periode vil bære et datterselskabs tab for at gøre det muligt for dette at trække sig ud af sektoren under de bedst mulige betingelser. Sådanne beslutninger kan være motiveret ikke blot af muligheden for at opnå en direkte fortjeneste, men også af andre overvejelser såsom hensynet til at vedligeholde hele koncernens image eller en ændring af dens aktiviteter. Hvis tilførsel af ny kapital imidlertid sker uden nogen hensyntagen til muligheden for at opnå en fortjeneste selv på lang sigt, må sådan tilførsel betragtes som støtte ...« (uofficiel oversættelse).

(21) Den omstændighed, at kapitalindskuddene i mange af de af Domstolen afgjorte sager kom indirekte fra statslige holdingselskaber eller fra andre offentlige virksomheder og ikke direkte fra staten, ændrede ikke den omstændighed, at de omhandlede ydelser havde karakter af støtte. Domstolen har altid undersøgt den økonomiske realitet i situationen for at bestemme, hvorvidt statsmidler var involveret. I Steinicke og Weinlig-dommen⁽²²⁾ fastslog Domstolen, at »... traktatens artikel 92 omfatter samtlige private eller offentlige virksomheder og samtlige produktioner i disse virksomheder alene med forbehold af artikel 90, stk. 2« og »ved anvendelsen af artikel 92 skal der imidlertid især tages hensyn til virkningerne af støtten for de virksomheder eller producenter, som begunstiges, og ikke til situationen for de institutioner, som fordeler og forvalter støtten«. Senere bekræftede Domstolen dette i Crédit Agricole-dommen⁽²³⁾ og tilføjede, at »statsstøtte ikke nødvendigvis forudsætter, at der er tale om en støtte, der finansieres med statsmidler ... uden at der er anledning til at sondre mellem, om støtten ydes direkte af staten eller gennem offentlige eller private organer, som staten opretter eller udpeger til at forvalte støtten«.

IV. ØGET GENNEMSIGTIGHED

(22) De fleste af de sager, som Rådet, Kommissionen og Domstolen har behandlet, og hvori det kommercielle investorprincip har været anvendt, har til dato angået kapitalindskud i tabgivende eller endog insolvente virksomheder. Et af formålene med nærværende meddelelse er at øge gennemsigtigheden ved en mere systematisk anvendelse af støttereglerne

— på offentlige virksomheder i alle situationer og ikke alene i de situationer, hvor de er tabgivende, således som det hidtil har været tilfældet

— på alle former for offentlige midler, der er nævnt i direktivet om gennemsiguelighed (direktivets artikel 3 — se nr. 6 og 8.3 ovenfor), og særligt for lån, garantier og rentesatser af kapital og ikke udelukkende for kapitalindskud, som det hidtil har været tilfældet.

(23) En øget gennemsigtighed skal tilvejebringes ved en klar anvendelse af det markedsøkonomiske investorprincip på alle typer af offentlige virksomheder i alle

⁽¹⁸⁾ Sag 40/85.

⁽¹⁹⁾ Sag C-301/87 (endnu ikke offentliggjort).

⁽²⁰⁾ Se også Intermills-sagen 323/82, Leeuwarden forenede sager 296/318/82, Meura-sagen 234/84, hvor samme tankegang kan findes.

⁽²¹⁾ Henholdsvis sag C-305/89 og C-303/88 (endnu ikke offentliggjort).

⁽²²⁾ Sag 78/76.

⁽²³⁾ Sag 290/83.

situationer og på alle offentlige midler, der dækkes af direktivet om gennemskuelighed. Det markedsøkonomiske investorprincip benyttes, fordi:

- det er en hensigtsmæssig målestok til at angive, hvilken finansiell fordel en offentlig virksomhed kan opnå i forhold til en tilsvarende privat virksomhed og til at sikre neutral behandling af offentlige og private virksomheder
- det har vist sin praktiske værdi for Kommissionen i en række sager
- Domstolen har bekræftet princippet (se særligt nr. 20 og 21)
- Rådet har godkendt det inden for stål- og skibsbygningssektoren.

Medmindre dette princip anvendes, er der ikke blot fare for en utilstrækkelig gennemsigthed, men også for diskrimination mod private virksomheder, der ikke har den samme forbindelse med offentlige myndigheder eller den samme adgang til offentlige midler. Den foreliggende meddelelse er en logisk udvikling af den eksisterende politik snarere end udtryk for et radikalt nyt udgangspunkt, og er nødvendig for at forklare princippet anvendelse i et større antal situationer og for så vidt angår flere slags offentlige midler. Domstolen, Kommissionen og Rådet har allerede anvendt det markedsøkonomiske investorprincip i et begrænset antal sager på andre former for offentlige midler end kapitalindskud, som også er genstand for denne meddelelse — dvs. garantier, lån og kapitalafkast⁽²⁴⁾.

(24) *Garanti*: I IOR/Finalp (op. cit.) fandt Kommissionen, at når et statsligt holdingselskab blev enejer af et skrantende selskab (hvorved det udsætter sig for ubegrænset ansvar efter italiensk erhvervsret), var dette ensbetydende med at påtage sig en ekstra risiko, der svarede til at give en ubegrænset *garanti*. Kommissionen anvendte sit faste princip og udtalte, at en investor, der disponerer ud fra markedsøkonomiske betragtninger, normalt vil være tilbageholdende med at blive eneaktionær i et selskab, hvis konsekvensen er, at han påtager sig ubegrænset ansvar for det; han vil sikre sig, at denne yderligere risiko opvejes af yderligere gevinstmuligheder.

(25) *Lån*: I Boch (op. cit.) udtalte Domstolen (præmis 12 og 13): »Det bør fremhæves, at i henhold til arti-

⁽²⁴⁾ Det skal bemærkes, at dette ikke er en udtømmende liste over de forskellige former for finansiering, som kan betragtes som støtte. Kommissionen vil gribe ind over for ydelse af enhver eksplicit eller implicit form for fordele til offentlige virksomheder, som kan udgøre støtte.

kel 92, stk. 1, omfatter traktatens bestemmelser ... statsstøtte eller støtte, der ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form. Heraf følger det ..., at der ikke er grundlag for at foretage en principiel sondring efter, om støtten ydes i form af *lån* eller i form af indskud i virksomhedens kapital ... Med henblik på at afgøre, om en sådan foranstaltning har karakter af statsstøtte, skal der ske anvendelse af det kriterium ..., som hviler på virksomhedens muligheder for at rejse de omtalte beløb på det private kapitalmarked«.

(26) *Forrentning af kapital*: Da Kommissionen åbnede proceduren i henhold til artikel 88 i EKSF-traktaten (skrivelse til den italienske regering af 6. maj 1988) i Finsider/ILVA-sagen, fandt den, at de lån, der blev ydet af de statslige kreditinstitutioner til den omhandlede virksomhed, ikke var givet på vilkår, der var acceptable for en privat investor, som handler under normale markedsvilkår, men beroede på en (*implicit*) *garanti* fra staten og som sådan udgjorde statsstøtte. På et senere tidspunkt blev denne implicitte garanti faktisk gjort eksplicit, da gælden blev betalt. Åbningen af proceduren førte til en beslutning med enstemmig godkendelse fra Rådet⁽²⁵⁾, som pålagde den omhandlede virksomhed betingelser gående ud på at sikre, at den ville genvinde sin *levedygtighed*, og at der ville blive opnået en *minimumsforrentning af kapitalen*.

V. DET MARKEDSØKONOMISKE INVESTORPRINCIP ANVENDELIGHED

(27) Den praktiske erfaring, som Kommissionen har indvundet gennem anvendelsen af reglerne om statsstøtte til offentlige virksomheder, samt den almindelige tilslutning blandt Fællesskabets institutioner til de grundliggende ideer bag det markedsøkonomiske investorprincip bekræfter Kommissionens opfattelse, at dette princip som sådan er et hensigtsmæssigt kriterium ved afgørelsen af, om der er tale om støtte eller ej. Det skal dog bemærkes, at de fleste af de sager, i hvilke princippet er blevet anvendt, har været af særlig art, og at en mere udbredt anvendelse af princippet kan give anledning til visse vanskeligheder. Nogle yderligere bemærkninger er derfor påkrævet. Dertil kommer, at der har været udtrykt frygt for, at anvendelsen af det markedsøkonomiske investorprincip kunne føre til, at Kommissionens bedømmelse kom til at træde i stedet for investors vurdering af investeringsprojekter. For det første kan denne kritik tilbagevises af den grund, at princippet allerede i

⁽²⁵⁾ EFT nr. L 86 af 31. 3. 1989, s. 76. Se også meddelelse til Rådet fra Kommissionen af 25. oktober 1988 — SEK (88) 1485 endelig udg. og punkt 207 i Fjortende Beretning om Konkurrencepolitikken. I virkeligheden var hele formålet med støttereglerne for jern- og stålindustrien i alle medlemsstater at genoprette levedygtigheden gennem en minimumsforrentning og selvfinansiering i overensstemmelse med markedsprincipper.

mange konkrete sager har vist sig at være både en hensigtsmæssig og praktisk målestok til at bestemme, hvilke offentlige midler der udgør støtte. For det andet er det lige så lidt som tidligere Kommissionens hensigt i fremtiden at lade sin egen bedømmelse erstatte investors. Enhver anmodning om ekstra midler forudsætter naturligvis, at de offentlige virksomheder og offentlige myndigheder — ligesom det gælder for private virksomheder og private kapitalindskydere — analyserer risikoen ved projektet og projektets sandsynlige resultat. På den anden side erkender Kommissionen, at denne risikoanalyse stiller krav til de offentlige virksomheder, ligesom private virksomheder, med hensyn til at udøve forretningsmæssig dygtighed, hvad der efter selve problemets natur forudsætter en vid bedømmelsesmargin fra investors side. Når investor udøver sin vurdering inden for denne margin, kan den ikke antages at indebære statsstøtte. Når det vurderes, om det er berettiget at stille midler til rådighed, skal medlemsstaten afgøre, om det er nødvendigt at foretage anmeldelse i overensstemmelse med forpligtelsen efter artikel 93, stk. 3. I denne forbindelse bør foranstaltningerne i Kommissionens meddelelse fra 1984 om offentlige myndigheders erhvervelse af kapitalinteresser erindres, hvoraf det fremgik, at når der er en formodning for, at en finansiell strøm fra staten til en offentlig virksomhed vil blive anset som støtte, skal Kommissionen underrettes herom på forhånd. På baggrund af en analyse af de modtagne oplysninger vil den herefter inden for 15 arbejdsdage beslutte, hvorvidt underretningen skal anses for en anmeldelse i henhold til artikel 93, stk. 3 (nr. 4.4.2 i nævnte meddelelse). Det er kun i de tilfælde, hvor der ikke foreligger objektive grunde til med rimelighed at forvente, at en investering vil give et passende afkast, som ville være acceptabelt for en privat investor i en tilsvarende privat virksomhed, der opererer under normale markedsbetingelser, at der er tale om statsstøtte, selv når finansieringen helt eller delvist sker med offentlige midler. Det er ikke Kommissionens hensigt at analysere investeringsprojekter på et ex ante-grundlag (medmindre der gives forudgående anmeldelse i overensstemmelse med artikel 93, stk. 3).

(28) Der er ikke tale om, at Kommissionen efterfølgende vil fastslå, at ydelsen af offentlige midler udgjorde statsstøtte ene og alene af den grund, at den opnåede forrentning ikke var tilstrækkelig. Kun når ydelsen angår projekter, hvor Kommissionen finder, at der ikke forelå objektive grunde eller grund til i god tro med rimelighed at forvente en passende forrentning i en tilsvarende privat virksomhed på *tidspunktet for beslutningen om investering/finansiering*, kan ydelsen behandles som statsstøtte. Det er kun i sådanne tilfælde, at kapital tilvejebringes på billigere betingelser end de betingelser, der ville gælde for en privat virksomhed, dvs. der er tale om støtte. Som følge af den risiko, der knytter sig til enhver investering, vil alle projekter ikke få et gunstigt udfald, og nogle investeringer kan give en forrentning under det normale eller endog være en fuldstændig fejltagelse.

Dette er også tilfældet for private investorer, hvis investeringer kan resultere i en forrentning under det normale eller fejltagelser. Når problemet anskues under den synsvinkel, sker der endvidere ikke diskrimination mellem investeringsprojekter, som har korte eller lange tilbagebetalingsperioder, når risiciene underkastes en adækvat og objektiv bedømmelse og vurderes på grundlag af nutidsværdien på det tidspunkt, hvor investeringsbeslutningen træffes, således som en privat investor ville gøre det.

(29) Nærværende meddelelse vil formindske usikkerheden på dette område, idet den gør det klarere, hvorledes Kommissionen anvender det markedsøkonomiske investorprincip og kriterierne for, hvornår der foreligger støtte. Det er ikke Kommissionens hensigt at anvende principperne i denne meddelelse (der nødvendigvis angår et kompliceret område) på en dogmatisk eller doktrinær måde. Den er klar over, at forretningsmæssige investeringsbeslutninger må finde sted med en vid margin i bedømmelsen. Principperne skal imidlertid anvendes, når det er hævet over enhver rimelig tvivl, at der ikke er anden plausibel forklaring på, at offentlige midler stilles til rådighed, end at de må betragtes som statsstøtte. Dette synspunkt skal også anlægges i forbindelse med enhver krydssubsidiering fra en rentabel del af en offentlig gruppe af virksomheder til fordel for en urentabel del. Dette sker i private virksomheder, når enten den omhandlede virksomhed har en strategisk plan med gode muligheder for gevinst på lang sigt, eller når krydssubsidierne betyder en nettofordel for gruppen som helhed. I sager, hvor der sker krydssubsidiering i offentlige holdingselskaber, vil Kommissionen tage lignende strategiske mål i betragtning. Sådant krydssubsidiering vil kun blive anset som støtte, hvor Kommissionen finder, at der ikke er nogen anden rimelig forklaring på overførslen af midler, end at de udgør støtte. Af fiskale eller andre grunde er visse offentlige og private virksomheder ofte delt op i flere retligt selvstændige datterselskaber. Kommissionen vil dog normalt ikke anmode om oplysninger vedrørende overførslen af midler mellem sådanne retligt selvstændige datterselskaber af virksomheder, for hvilke én konsolideret rapport kræves.

(30) Kommissionen er også opmærksom på, at en privat investor kan anlægge forskellige betragtninger, alt efter om han har minoritetsinteresser i et selskab eller har fuld kontrol med en stor koncern. Førstnævnte forhold kan ofte karakteriseres som en spekulationsbetonet eller endog kortsigtet interesse, mens sidstnævnte forhold normalt indebærer en langsigtet interesse. Når en

offentlig myndighed kontrollerer en enkelt offentlig virksomhed eller gruppe af virksomheder, vil den normalt være mindre motiveret af rent kortsigtede profitbetragtninger, end hvis den blot havde en minoritetsinteresse eller en ikke-dominerende indflydelse, og dens tidshorisont vil følgelig være længere. Kommissionen vil tage hensyn til karakteren af de offentlige myndigheders kapitalinteresser, når den vurderer deres adfærd i forhold til de kriterier, der gælder for en tilsvarende investor, der disponerer under markedsøkonomiske betingelser. Dette gælder også for vurderingen af anmodninger om ekstra midler med henblik på at foretage en finansiell omstrukturering af et selskab i modsætning til anmodninger om midler, som er nødvendige for at finansiere specifikke projekter⁽²⁶⁾. Kommissionen er endvidere også opmærksom på, at holdninger hos en investor, der disponerer ud fra markedsøkonomiske betragtninger generelt er mere positiv over for anmodninger om ekstra midler, når den virksomhed eller gruppe, der har behov for ekstra midler, kan opvise gode rentabilitetsresultater for tidligere investeringer i form af dividender eller kapitalakkumulation. Hvis en virksomhed har haft dårlige resultater i denne henseende i sammenligning med tilsvarende virksomheder, vil den private investor/ejer, der anmodes om at tilvejebringe ekstra kapital, normalt undersøge denne kapitalanmodning mere skeptisk. I de tilfælde, hvor denne anmodning om finansieringsmidler er nødvendig for at sikre værdien af hele investeringen, kan den offentlige myndighed, ligesom en privat investor, forventes at tage hensyn til denne videre sammenhæng, når den undersøger, om det kommercielt er forsvarligt at give tilsagn om nye midler. Endelig kan en offentlig gruppe, ligesom en privat gruppe, i den situation, hvor der træffes beslutning om at opgive en aktivitet på grund af dens utilstrækkelige kommercielle rentabilitet på mellemlang eller lang sigt, forventes at bestemme, hvornår og i hvilket omfang den skal afvikles i lyset af virkningen på gruppens samlede troværdighed og struktur.

(31) Ved vurderingen af anmodninger om ekstra kapital vil en aktionær typisk råde over tilstrækkelige oplysninger til at kunne bedømme, om han skal imødekomme sådanne anmodninger om yderligere finansieringsmidler. Detaljeringsgraden i de oplysninger, som den kapitalefterspørgende virksomhed giver, kan afhænge af arten og omfanget af den efterspurgte kapital, af forholdet mellem virksomheden og aktionæren og endog af virksomhedens hidtidige rentabilitetsresultater⁽²⁷⁾. En investor, der disponerer ud fra

markedsøkonomiske betragtninger, vil sædvanligvis ikke yde nogen yderligere finansiering uden passende oplysninger. Lignende betragtninger gælder normalt for offentlige virksomheder, der søger finansiering. Sådanne finansielle oplysninger i form af relevant dokumentation bør efter speciel anmodning stilles til rådighed for Kommissionen, hvis det skønnes, at de vil hjælpe til at vurdere investeringsforslag med henblik på at afgøre, om finansieringen af disse forslag indebærer støtte⁽²⁸⁾. Kommissionen vil ikke videregive oplysninger, som den har modtaget, da disse er omfattet af tavshedspligt. Derfor vil investeringsprojekter ikke blive undersøgt af Kommissionen på forhånd, undtagen hvor der foreligger støtte og forudgående anmeldelse er påkrævet i overensstemmelse med artikel 93, stk. 3. Hvis Kommissionen imidlertid har rimelig grund til at antage, at der ydes støtte i forbindelse med tilvejebringelse af kapital til offentlige virksomheder, kan Kommissionen i henhold til artikel 92 og 93 anmode medlemsstaterne om sådanne oplysninger, som er nødvendige for at afgøre, om der foreligger støtte i den pågældende sag.

VI. STØTTENS FORENELIGHED MED FÆLLESMARKEDET

(32) Hver medlemsstat er frit stillet med hensyn til størrelsen og arten af dets offentlige sektor samt til at ændre denne med tiden. Kommissionen erkender, at kommercielle formål ikke altid er den væsentligste motivering, når staten beslutter at udøve sin ret til at eje virksomheder. Det forventes undertiden, at offentlige virksomheder opfylder ikke-kommercielle funktioner sideløbende med eller ud over deres grundlæggende kommercielle aktiviteter. Det forekommer således, at offentlige virksomheder i nogle medlemsstater bruges som »lokomotiv« for økonomien som et led i anstrengelserne for at imødegå recession, for at genopbygge de problemramte industrier eller til at virke som katalysatorer for regional udvikling. Offentlige virksomheder kan forventes at blive placeret i mindre udviklede områder, hvor omkostningerne er højere, eller at fastholde en højere beskæftigelse, end hvad der er rent kommercielt begrundet. Traktaten tillader Kommissionen at tage sådanne overvejelser i betragtning, hvor de er berettigede i Fællesskabets interesser. Endvidere kan leveringen af visse tjenesteydelser indebære et offentligt serviceelement, som endog kan være påtvunget af politiske eller retlige grunde. Disse ikke-kommercielle formål/funktioner (dvs. sociale goder) har omkostninger, som i sidste instans må finansieres af staten (dvs. skatteyderne) enten i form af ny finansiering (f.eks. kapitaltilskud) eller et formindsket afkast af investeret kapital. Denne støtte til offentlige

⁽²⁶⁾ Dette kan særligt være vigtigt for offentlige virksomheder, som bevidst har været underkapitaliseret af de offentlige myndigheder af hensyn, der ikke har nogen kommerciel begrundelse (f.eks. offentlige udgiftsbegrænsninger).

⁽²⁷⁾ Minoritetsaktionærer, der ikke har »inside«-oplysninger om virksomhedens drift, vil i givet fald stille mere formelle krav for at stille midler til rådighed end en kontrollerende ejer, som kan være involveret i formuleringen af strategier på bestyrelsesniveau, og som allerede har adgang til detaljerede oplysninger om virksomhedens finansielle situation.

⁽²⁸⁾ Sådanne oplysninger kan Kommissionen kræve fremlagt inden for rammerne af sine beføjelser til at foretage undersøgelse af støtteordninger i henhold til artikel 92 og 93 i forbindelse med artikel 5 i EØF-traktaten og i henhold til artikel 1, litra c), i direktivet om gennemsækelighed, der fastsætter, at anvendelsen af offentlige midler skal være gennemsigtig.

tjenesteydelser kan under visse omstændigheder fordreje konkurrencen. Medmindre en af undtagelserne i traktaten finder anvendelse, er offentlige virksomheder ikke undtaget fra konkurrencereglerne, fordi det pålægges dem at forfølge disse ikke-kommercielle mål.

(33) Hvis Kommissionen skal opfylde sine forpligtelser efter traktaten, må den have alle foreliggende oplysninger for at afgøre, om de finansielle strømme til offentlige virksomheder udgør støtte, og for at kvantificere denne støtte samt for at afgøre, om en af undtagelserne i traktaten finder anvendelse. Nærværende meddelelse sigter kun på at øge gennemsigtigheden for de pågældende finansielle strømme, hvilket er et væsentligt første skridt. Det næste skridt — at afgøre, om en identificeret støtte er forenelig med traktaten — er et spørgsmål, der ikke behandles, fordi en sådan beslutning vil blive truffet i overensstemmelse med velkendte principper, som Kommissionen anvender på et område, hvor der ikke påtænkes ændringer. (Det bør understreges, at Kommissionen kun er interesseret i støtte, som har en indvirkning på samhandel og konkurrence inden for EF. Hvis der ydes støtte til et ikke-kommercielt formål til en offentlig virksomhed, som ikke har nogen indvirkning på samhandel og konkurrence inden for EF, er artikel 92, stk. 1, således ikke anvendelig). Denne forpligtelse til at forelægge alle støtteforanstaltninger med en EF-dimension til EF-kontrol er det nødvendige modstykke til medlemsstaternes ret til frit at eksportere til andre medlemsstater og er grundlaget for et fælles marked.

VII. FORSKELLIGE FORMER FOR STATSINTERVENTION

(34) Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt offentlige midler ydet til offentlige virksomheder udgør støtte, vil Kommissionen i det følgende belyse nogle faktorer for hver interventionstype, der er omfattet af denne meddelelse — kapitaltilførsel, garantier, lån, forrentning af investering (³⁹). Disse faktorer diskuteres for at vejlede medlemsstaterne om Kommissionens sandsynlige holdning i individuelle sager. Ved gennemførelsen af denne politik vil Kommissionen tage udgangspunkt i det ovenfor beskrevne markedsøkonomiske investorprincip. I denne meddelelse anvendes den definition af offentlige midler og offentlige virksomheder, som er benyttet i direktivet om gennemskuethed. Dette anføres som en retningslinje for medlemsstaterne med hensyn til Kommissionens generelle holdning. Det er imidlertid indlysende, at Kommissionen i de konkrete sager, hvori denne politik anvendes, må bevise, at der foreligger offentlige virksomheder i den betydning, hvori dette udtryk anvendes i artikel 90, og statsmidler i den betydning, hvori dette udtryk anvendes i artikel 92, stk. 1, ganske som den tidligere har gjort det i konkrete sager. Hvad angår kravene om at give oplysninger i henhold til direktivet om gennemskuethed, er disse definitioner

blevet opretholdt af Domstolen, for så vidt angår direktivet, og der påhviler ikke Kommissionen nogen yderligere forpligtelse til at retfærdiggøre dem.

Kapitalindskud

(35) Et kapitalindskud anses for at være støtte, når det foretages under omstændigheder, som ikke ville være acceptable for en investor, der opererer under normale markedsvilkår. Dette vil normalt sige en situation, hvor selskabets struktur og fremtidige udsigter er af en sådan art, at et normalt afkast (i form af udbetalinger af udbytte eller værdistigning), når sammenlignes med en tilsvarende privat virksomhed, ikke kan ventes inden for et rimeligt tidsrum. Meddelelsen om kapitaltilførsel fra 1984 har således fortsat gyldighed.

En investor, der disponerer ud fra markedsøkonomiske betragtninger, vil normalt indskyde kapital i et investeringsprojekt, hvis nutidsværdien (³⁹) af forventet fremtidig cash flow fra det påtænkte projekt (dvs. investors indtægter i form af udbyttebetalinger og/eller kapitalgevinster korrigeret for risiko) er større end det indskudte investeringsbeløb. Den sammenhæng, hvori dette må fortolkes, er behandlet i nr. 27 til 31.

(36) I nogle medlemsstater er investorerne ved lov forpligtet til at indskyde yderligere egenkapital i virksomheder, hvis kapitalgrundlag er svundet ind til under et forudfastsat niveau som følge af vedvarende tab. Nogle medlemsstater har hævdet, at sådanne kapitalindskud ikke kan betragtes som støtte, da de blot er foretaget for at opfylde en legal forpligtelse. Denne »pligt« er imidlertid mere af formel end reel karakter. Kommercielle investorer, der står over for en sådan situation, må også overveje alle andre valgmuligheder, herunder muligheden af at afvikle eller nedtrappe deres investering. Hvis afvikling eller nedskæring af aktiviteterne viser sig at være et finansielt mere sundt valg under hensyntagen til virkningerne for gruppen, men alligevel ikke gennemføres, må ethvert efterfølgende kapitalindskud eller en hvilken som helst anden statsintervention anses for at udgøre støtte.

(37) Når Kommissionen sammenligner statens adfærd med adfærden hos en investor, der disponerer ud fra markedsøkonomiske betragtninger, — og især når et selskab ikke er tabgivende — vil den vurdere selskabets finansielle stilling på det tidspunkt, hvor det foreslås/blev foreslået at tilføre yderligere kapital. På grundlag af en vurdering af nedenstående faktorer vil Kommissionen undersøge, om der er et støtteelement i den investerede kapital. Dette støtteelement udgør investerings *kostpris*

(³⁹) Denne opregning er ikke udtømmende — jf. fodnote 24.

(³⁹) Fremtidig cash flow, som tilbagediskonteres til selskabets kapitalomkostning (kalkulationsrente).

minus investeringens *værdi*, tilbagediskonteret på passende vis. Det skal fremhæves, at de forhold, der er angivet neden for, er nødvendige for enhver analyse, men at de ikke nødvendigvis er tilstrækkelige, idet der også må tages hensyn til principperne i nr. 27 til 31 og til, hvorvidt de nødvendige midler er til investeringsprojekter eller til finansiell rekonstruktion.

(37.1) *Resultatopgørelse:* En analyse af selskabets resultater over flere år. Der vil blive udregnet relevante lønsomhedsnøgletal, og de underliggende trends vil blive genstand for vurdering.

(37.2) *Finansielle indikatorer:* Forholdet mellem gæld og egenkapital (virksomhedens gearing) skal sammenlignes med almindeligt anerkendte normer samt med gennemsnittet inden for den relevante industrisektor og de nærmeste konkurrenters gennemsnit osv. Der skal foretages en beregning af de forskellige likviditets- og solvensnøgletal for at fastslå selskabets økonomiske situation (dette er især relevant for vurderingen af den kreditværdighed, der knytter sig til et selskab, der opererer på normale markedsøkonomiske vilkår). Kommissionen er klar over vanskelighederne ved at lave sådanne sammenligninger mellem medlemsstater på grund af navnlig forskellig regnskabspraksis og forskellige regnskabsstandarder. Den vil være opmærksom herpå ved valget af passende referencerammer til brug ved en sammenligning med de offentlige virksomheder, der modtager støtte.

(37.3) *Finansiell planlægning:* I de tilfælde, hvor der søges tilvejebragt kapital for at finansiere et investeringsprogram, skal programmet og de forudsætninger, det hviler på, naturligvis undersøges i detaljer for at vurdere, om investeringen er berettiget.

(37.4) *Markedsituationen:* Markedsudviklingen (tidligere udvikling og især fremtidsudsigterne) samt selskabets markedsandel over en passende periode skal undersøges ligesom den forventede udvikling.

Lånegarantier

(38) Kommissionens nuværende holdning til lånegarantier er for nylig blevet meddelt medlemsstaterne⁽³¹⁾. Kommissionen har den opfattelse, at alle garantier, der ydes af staten direkte eller indirekte via finansieringsinstitutter, falder inden for rammerne af EØF-traktatens artikel 92, stk. 1. Hvorvidt der er tale om faktisk eller potentiel konkurrencefordrejning kan alene afgøres ud fra det tidspunkt, hvor garantien ydes. Det forhold, at en virksomhed får stillet en garanti, kan, selv om den aldrig aktualiseres, gøre det muligt for den at fortsætte driften, og måske tvinge konkurrenter, der ikke har sådanne

faciliteter, til at ophøre med deres aktiviteter. Den pågældende virksomhed har derfor modtaget støtte, der har stillet dens konkurrenter dårligere, dvs. at den har fået hjælp, og dette har haft indvirkning på konkurrencen. For at vurdere støtteelementet i garantier er det nødvendigt at foretage en analyse af låntagerens finansielle situation (jf. nr. 37). Støtteelementet i sådanne garantier er lig med forskellen mellem den rentesats, som låntageren skulle have betalt på det frie marked, og den sats, han faktisk opnår i kraft af garantien, med fradrag af garantiprovisionen. Kreditorer kan kun med sikkerhed henholde sig til en statsgaranti, når den er givet udtrykkeligt til enten en offentlig eller privat virksomhed. Hvis denne garanti anses for at være uforenelig med fællesmarkedet efter at være blevet vurderet i forhold til traktatens undtagelser, skal virksomheden tilbagebetale værdien af enhver støtte til regeringen, selv om dette indebærer en konkursbegæring, men kreditorernes fordringer vil blive indfriet. Disse bestemmelser gælder på samme måde for offentlige og private virksomheder, og det er ikke nødvendigt med yderligere specielle arrangementer for offentlige virksomheder, jf. dog nedenstående bemærkninger.

(38.1) Offentlige virksomheder, der ifølge deres retlige status ikke kan gå konkurs, har i virkeligheden en permanent støtte i forbindelse med alle lånoptagelser, der svarer til en garantistillelse, såfremt en sådan status gør det muligt for de pågældende virksomheder at opnå kredit på mere favorable vilkår, end de ellers kunne have opnået.

(38.2) I den situation, hvor en offentlig myndighed erhverver en kapitalinteresse i en offentlig virksomhed af en sådan karakter, at den udsætter sig for et ubegrænset ansvar i stedet for det normale begrænsede ansvar, vil Kommissionen behandle dette som en garantistillelse for alle de midler, for hvilke der gælder et ubegrænset ansvar⁽³²⁾. Den vil så anvende de ovenfor beskrevne principper på denne garantistillelse.

Lånefinansiering

(39) Når en långiver, der virker under normale markedsøkonomiske betingelser, yder en kunde et lån, er han klar over den risiko, der altid er forbundet hermed. Risikoen består naturligvis i, at kunden ikke vil være i stand til at tilbagebetale lånet. Det potentielle tab er lig med hele det udbetalte lån (kapitalen) plus eventuelle renter, der på misligholdelsestidspunktet er forfaldne, men ikke betalt. Den risiko, der er knyttet til ethvert lånearrangement, afspejles normalt i to separate parametre:

- a) rentesatsen, og
- b) lånesikkerheden.

⁽³¹⁾ Meddelelse til alle medlemsstater af 5. april 1989, som ændret ved skrivelse af 12. oktober 1989.

⁽³²⁾ Se nr. 24 ovenfor.

(40) Når et lån er forbundet med stor risiko, vil dette alt andet lige afspejles i begge de ovennævnte parametre. Såfremt dette ikke er tilfældet i praksis, vil Kommissionen anse den pågældende virksomhed for at have haft en fordel, dvs. den er blevet støttet. Lignende betragtninger gælder, når de aktiver, der stilles som fast eller »flydende« pant, ikke er tilstrækkelige til at dække en fuldstændig tilbagebetaling af lånet. Kommissionen vil for fremtiden omhyggeligt undersøge den sikkerhed, der stilles for at dække lånefinansiering. Denne vurderingsmetode svarer til den, der er anført for kapitalindskud (jf. nr. 37 ovenfor).

(41) Støtteelementet er lig med forskellen mellem den rente, som virksomheden normalt skulle have betalt (som igen afhænger af virksomhedens finansielle stilling og den sikkerhed, den kan stille for lånet), og den faktisk betalte rente. (Denne simple analyse af lånet er baseret på den forudsætning, at långiveren i tilfælde af misligholdelse vil benytte sin legale rettighed med henblik på at inddrive alle de beløb, han har til gode). I det ekstreme tilfælde, dvs. hvor et lån uden nogen form for sikkerhed ydes til et selskab, som under normale omstændigheder ikke ville være i stand til at fremskaffe kapital (f.eks. fordi dets muligheder for at tilbagebetale lånet er ringe), vil lånet faktisk svare til et tilskud, og Kommissionen vil betragte det som sådant.

(42) Situationen vil blive set fra långiverens synspunkt på det tidspunkt, hvor lånet godkendes. Hvis han vælger at yde lånet (eller er direkte eller indirekte tvunget hertil, som det vil være tilfældet med statskontrollerede banker) på betingelser, som ikke kan anses for normale bankvilkår, er der tale om et støtteelement, som må kvantificeres. Disse principper vil selvfølgelig også finde anvendelse på private virksomheder, der opnår lån fra offentlige finansielle institutioner.

Afkast af investeringer

(43) Staten bør, ligesom enhver investor, der disponerer ud fra markedsøkonomiske betragtninger, kunne forvente et normalt afkast, der svarer til, hvad en sammenlignelig privat virksomhed kunne opnå af sine kapitalinvesteringer i form af udbytte eller værdistigninger⁽³³⁾. Afkastet vil blive målt ved overskuddet (efter afskrivninger, men før skatter og hensættelser), udtrykt som en procentdel af de anvendte aktiver. Det er derfor et mål, der er neutralt med hensyn til den finansieringsform, der er anvendt i en given virksomhed (dvs. gæld eller egenkapital), og som for offentlige virksomheder kan være valgt ud fra andre betragtninger end rent kommercielle. Hvis dette normale afkast ikke viser sig på kort sigt, og det heller ikke er sandsynligt, at det vil vise

sig på lang sigt (idet der ikke er taget passende hensyn til den usikkerhedsfaktor, der knytter sig til den fremtidige indtjening på længere sigt), og den offentlige virksomhed ikke har taget skridt til at afhjælpe denne situation, kan det antages, at virksomheden indirekte støttes, da staten giver afkald på den indtjening, som en investor, der disponerer ud fra markedsøkonomiske betragtninger, ville forvente fra en tilsvarende investering. Et normalt afkast vil så vidt muligt blive defineret med henvisning til sammenlignelige private virksomheder. Kommissionen er opmærksom på de vanskeligheder, der er forbundet med at foretage sådanne sammenligninger mellem medlemsstaterne — jf. navnlig nr. 37. Forskellene mellem medlemsstaterne for så vidt angår kapitalmarkeder, valutafluktuationer og rentesatser, gør det endvidere yderligere kompliceret at foretage internationale sammenligninger mellem sådanne nøgletal. Selv inden for en og samme medlemsstat kan regnskabsmetoderne indebære, at det er yderst vanskeligt at foretage nøjagtige værdiansættelser, således at rentabilitetsberegninger bliver vilkårlige, og i sådanne tilfælde vil Kommissionen undersøge muligheden for enten at anvende justerede værdiansættelser eller andre simple kriterier såsom cash flow (efter afskrivninger, men før henlæggelser) som udtryk for de økonomiske resultater.

Når en privat virksomhed står over for et utilstrækkeligt afkast, vil den enten tage skridt til at afhjælpe situationen eller blive tvunget hertil af aktionærerne. Dette vil normalt indebære, at der udarbejdes en detaljeret plan med henblik på at øge den samlede rentabilitet. Hvis en offentlig virksomhed giver et utilstrækkeligt afkast, kan Kommissionen skønne, at forholdet indeholder støtteliggende elementer, der bør vurderes i forhold til artikel 92. Under sådanne omstændigheder får den offentlige virksomhed i virkeligheden sin kapital til en billigere rente end markedsrenten, dvs. at der er tale om et tilskud.

(44) Hvis staten tilsvarende giver afkald på udbytte fra en offentlig virksomhed, og den deraf følgende opsparede fortjeneste ikke giver et normalt afkast som defineret ovenfor, er den pågældende virksomhed i realiteten subsidieret af staten. Det kan være, at staten af andre end kommercielle grunde foretrækker at give afkald på udbytte (eller at acceptere nedsat udbytte) frem for at foretage regulære kapitalindskud i selskabet. Slutresultatet er det samme, og denne indirekte kapitaltilførsel skal behandles på samme måde som nye kapitalindskud og vurderes efter ovennævnte principper.

(45) Varighed

Efter en indledende periode på fem år vil Kommissionen foretage en bedømmelse af anvendelsen af den politik, der er beskrevet i denne meddelelse. På baggrund af denne bedømmelse, og efter konsultation af medlemsstaterne, kan Kommissionen foreslå hvilke som helst ændringer, som den anser for passende.

⁽³³⁾ Afkald på normal forrentning af indskudte offentlige midler falder ind under gennemskuelighedsdirektivets anvendelsesområde.

Ændringsbudget (EKSF's aktionsbudget) for 1993

(93/C 307/04)

Kommissionens oprindelige overslag vedrørende EKSF's aktionsbudget for regnskabsåret 1993 er offentliggjort som bilag til beslutning nr. 3799/92/EKSF af 23. december 1992 ⁽¹⁾.

Den 10. november 1993 vedtog Kommissionen ændrede overslag over indtægterne samt deres fordeling og opstillede det i det efterfølgende anførte ændringsbudget (EKSF's aktionsbudget).

⁽¹⁾ EFT nr. L 384 af 30. 12. 1992, s. 5.

(mio ECU)					
Udgifter	Oprindelige overslag	Korrigerede overslag	Indtægter	Oprindelige overslag	Korrigerede overslag
Virksomhed, der finansieres over regnskabsårets indtægter (ikke-tilbagebetalingspligtig støtte)			Regnskabsårets indtægter		
1. Administrationsudgifter	5	5	1. Løbende indtægter		
2. Støtte til omskoling (artikel 56)	185	185	1.1. Provenu af afgifter udregnet på grundlag af 0,25 %	125	117
3. Støtte til forskning (artikel 55)	123	124,8	1.2. Nettosaldo fra regnskabsår ⁽¹⁾	269	252
3.1. Stålforskning ⁽¹⁾	58	58	1.3. Bøder og beløbsforhøjelser ved for sen betaling	2	p.m.
3.2. Kulforskning ⁽¹⁾	50	51,8	1.4. Diverse	p.m.	p.m.
3.3. Socialforskning ⁽¹⁾	15	15	2. Annullering af forpligtelser, der sandsynligvis ikke kommer til indfrielse	63	78,7
4. Støtte i form af rentegodtgørelser	125	127	3. Uudnyttede indtægter fra regnskabsåret 1992	40	53,1
4.1. Investeringer (artikel 54)	20	—	4. Ekstraordinære indtægter		
4.2. Omstilling (artikel 56) ⁽²⁾	105	127	Foranstaltninger i forbindelse med strukturomlægning inden for jern- og stålindustrien	p.m.	p.m.
5. Foranstaltninger i forbindelse med strukturomlægningen inden for jern- og stålindustrien	60	60	5. Anvendelse af reserven til uforudsete udgifter	p.m.	p.m.
6. Foranstaltninger i forbindelse med strukturomlægningen inden for kulindustrien ⁽²⁾	50	50	6. Ekstraordinære indtægter	49	51
7. Skadeserstatning og renter	—	p.m.			
I alt	548	551,8	I alt	548	551,8

⁽¹⁾ Støtte til projekter med særlig virkning for miljøet:

Budgetpost 3.1.: 7
3.2.: 16
3.3.: 3

⁽²⁾ Beløb, der konteres over RECHAR:

Budgetpost 4.2.: 50
6.: 50

⁽¹⁾ Oprindelige overslag: nettosaldo 1992.

Korrigerede overslag: nettosaldo 1993.

Meddelelse fra Kommissionen i henhold til artikel 9, stk. 9, i Rådets forordning (EØF) nr. 3420/83 af 14. november 1983

(93/C 307/05)

I henhold til artikel 9, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 3420/83 af 14. november 1983 om importordningerne for de varer med oprindelse i statshandelslandene, som ikke er liberaliseret på fællesskabsplan ⁽¹⁾, har Kommissionen den 29. oktober 1993 besluttet, at den importordning, der anvendes i Det Forenede Kongerige over for visse statshandelslande, ændres som følger:

Undtagelsesvis åbning af mulighed for import af følgende varer (oktober til december 1993):

⁽¹⁾ EFT nr. L 346 af 8. 12. 1983, s. 6.

DEN KINESISKE FOLKEREPIBLIK

Nr.	KN-kode	Varebeskrivelse	Mængde	Værdi (1 000 ECU)
1	2	3	4	5
1	3605	Tændstikker (undtagen bengalske tændstikker)	6 875 kort standard	
2	4203 21 00 4203 29 10 4203 29 91 4203 29 99 ex 6111 90 00 6116 99 00 ex 6209 90 00 ex 6216	Læderhansker, også af læder og pelsskind eller af læder og kunstigt pelsskind, herunder handsker af stof og læder (heraf ikke flere end 12 375 par under KN-kode 4203 21 00, 4203 29 91 og 4203 29 99); handsker, vanter og luffer af hør; vævede eller af trikotage	55 000 par ⁽¹⁾	
3	6401 10 10 6401 10 90 6401 91 10 6401 91 90 6401 92 10 6401 92 90 6401 99 10 6401 99 90 6402 11 00 6402 19 00 6402 20 00 6402 30 10 6402 30 90 6402 91 10 6402 91 90 6402 99 10 6402 99 31 6402 99 39 6402 99 50 6402 99 91 6402 99 93 6402 99 96 6402 99 98 6403 11 00 6403 19 00 6403 20 00	Fodtøj (heraf ikke mere end 58 797 ECU til læderfodtøj)		118

⁽¹⁾ Herunder tekstilvarekategori ex 10 og ex 87.

1	2	3	4	5
3 (fortsat)	6403 30 00 6403 40 00 6403 51 11 6403 51 15 6403 51 19 6403 51 91 6403 51 95 6403 51 99 6403 59 11 6403 59 31 6403 59 35 6403 59 39 6403 59 50 6403 59 91 6403 59 95 6403 59 99 6403 91 11 6403 91 13 6403 91 16 6403 91 18 6403 91 91 6403 91 93 6403 91 96 6403 91 98 6403 99 11 6403 99 31 6403 99 33 6403 99 36 6403 99 38 6403 99 50 6403 99 91 6403 99 93 6403 99 96 6403 99 98 ex 6404 11 00 6404 19 10 6404 19 90 6404 20 10 6404 20 90 6404 90 10			
4	ex 6505 10 00 6505 90 11 6505 90 19 6505 90 30 6505 90 90 6506 10 10 6506 10 30 ex 6506 10 90 6506 91 10 ex 6506 91 90 6506 92 00 6506 99 00	Hovedbeklædning, hverken helt eller delvis af uld ellr hårfilt		951
5	6911 10 00 6911 90 00 6912 00 30 6912 00 50 6912 00 90	Bordservice og andre husholdings- eller toiletartikler, af porcelæn og andet keramisk materiale		361
6	8528 10 61 8528 10 69 8528 10 71 8528 10 73 8528 10 75 8528 10 78 8528 10 80 8528 10 91 8528 10 98 8528 20 20 8528 20 71 8528 20 73 8528 20 79	Fjernsynsmodtagere (farve eller monokrome)	5 500 stk.	

1	2	3	4	5
7	8528 10 61 8528 10 69 8528 10 71 8528 10 73 8528 10 75 8528 10 78 8528 10 80 8528 10 91 8528 10 98 8528 20 20 8528 20 71 8528 20 73 8528 20 79	Fjernsynsmodtagere (farve eller monokrome) umonteret	6 875 stk.	

VIETNAM

1	2	3	4	5
1	6911 10 00 6911 90 00 6912 00 10 6912 00 30 6912 00 50 6912 00 90 6913 10 00 6913 90 10 6913 90 91 6913 90 93 6913 90 99	Bordservice og andre husholdnings- og toiletartikler, af porcelæn (også biskuit og parian) Bordservice og andre husholdnings- og toiletartikler, af andet keramisk materiale Statuetter og andre dekorationsgenstande; møbler		9

Tekstilvarer

DEN KINESISKE FOLKEREPUBLIK

Kategori	Enhed	Mængde
ex 10	1 000 par	(¹)
ex 18	tons	2,5 (²)
ex 72	1 000 stk.	(³)
ex 78	tons	(³)
ex 85	tons	(³)
ex 87	tons	(¹)
118	tons	1 (⁴)
120	tons	(³)
130A	tons	1,75 (⁶)
ex 136	tons	17,5 (⁷)
ex 161	tons	(³)

(¹) Se kontingent nr. 2: handsker, vanter og luffer, af trikotage, af hør.

(²) Herunder ex kategori 72, 78, 85 og 161: beklædningsgenstande af vævet stof, slips, butterflyes og halsbind, af hør.

(³) Se kategori ex 18.

(⁴) Herunder kategori 120.

(⁵) Se kategori 118.

(⁶) Garn af tvundet silke.

(⁷) Vævet stof af silke af vægt på over 58,5 g/m² i *gum-form* eller på over 48,5 g/m² ikke i *gum-form*, bortset fra vævet stof af silke indeholdende 50 vægtprocent og derofter af tussah silke.

ARMENIEN, ASERBAJDSJAN, HVIDERUSLAND, GEORGIEN, KASAKHSTAN, KIRGISTAN, MOLDOVA, RUSLAND, TADSIJKISTAN, TURKMENISTAN, USBEKISTAN, og UKRAINE

Kategori	Enhed	Mængde
1	tons	119
2	tons	580 ⁽¹⁾
3	tons	99
4	1 000 stk.	162
5	1 000 stk.	131
6	1 000 stk.	122
7	1 000 stk.	61
8	1 000 stk.	146
20	tons	109
21	1 000 stk.	70

(¹) Heraf højst 139 tons henhørende under kategori 2 a).

Meddelelse fra Kommissionen i henhold til artikel 9, stk. 9, i Rådets forordning (EØF) nr. 3420/83 af 14. november 1983

(93/C 307/06)

I henhold til artikel 9, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 3420/83 af 14. november 1983 om importordningerne for de varer med oprindelse i statshandelslandene, som ikke er liberaliseret på fællesskabsplan (¹), har Kommissionen den 29. oktober 1993 besluttet, at den importordning, der anvendes i Italien over for visse statshandelslande, ændres som følger:

Undtagelsesvis åbning af mulighed for import af følgende varer:

— *Den Kinesiske Folkerepublik*

- Symaskiner til husholdningsbrug (KN-kode ex 8452 10 11) 440 enheder
- Symaskiner til industriel brug (KN-kode ex 8452 29 00) 1 500 enheder
- Kugle- og rullelejer (KN-kode 8482) 684 500 ECU
- Paraplyer og parasoller (herunder stokkeparaplyer, haveparasoller o.lign.) (KN-kode 6601) 1 104 526 enheder

— *Armenien, Aserbajdsjan, Hviderusland, Georgien, Kasakhstan, Kirgistan, Moldova, Rusland, Tadsjikistan, Turkmenistan, Usbekistan og Ukraine*

- Dele, som udelukkende eller hovedsagelig anvendes til forbrændingsmotorer henhørende under pos. 8407 eller 8408 (KN-kode 8409) 26 740 ECU

(¹) EFT nr. L 346 af 8. 12. 1983, s. 6.

Løbende licitation i henhold til Kommissionens forordning (EØF) nr. 570/88 af 16. februar 1988 om salg af smør til nedsat pris og ydelse af støtte for smør og koncentreret smør til fremstilling af konditorvarer, konsumis og andre levnedsmidler

(93/C 307/07)

(De Europæiske Fællesskabers Tidende nr. L 55 af 1. marts 1988, side 31)

Licitationsnr.: 125

Dato for Kommissionens beslutning: 29. oktober 1993

(ECU/100 kg)

Formel			A/C—D		B	
valgt fremgangsmåde			med røbestoffer	uden røbestoffer	med røbestoffer	uden røbestoffer
Mindstepris	smør ≥ 82 %	til det ubehandlede smør	—	116	—	—
		koncentreret	100	—	—	—
Forarbejdningssikkerhed		til det ubehandlede smør	199		—	
		koncentreret	211		—	
Maksimums- støttebeløb	smør ≥ 82 %		134	131	—	131
	smør < 82 %		—	127	—	—
	koncentreret		173	170	173	170
	fløde		—	—	57	—
Forarbejd- ningssik- kerhed	smør		148	—	—	—
	koncentreret		191	—	191	—
	fløde		—	—	63	—

Meddelelse om beslutningerne om de forskellige licitationer inden for landbrugssektoren (mælk og mælkeprodukter)

(93/C 307/08)

(Se meddelelse i De Europæiske Fællesskabers Tidende nr. L 360 af 21. december 1982, side 43)

(ECU/100 kg)

Løbende licitation	Licitations-nr.	Dato for Kommissionens beslutning	Maksimums-opkøbspris
Kommissionens forordning (EØF) nr. 1589/87 af 5. juni 1987 om interventionsorganernes opkøb af smør ved licitation (EFT nr. L 146 af 6. 6. 1987, s. 27)	146	29. 10. 1993	252,30

(ECU/100 kg)

Løbende licitation	Licitations-nr.	Dato for Kommissionens beslutning	Maksimums-støtte	Destinations-sikkerhed
Kommissionens forordning (EØF) nr. 429/90 af 20. februar 1990 om støtte ved licitation til koncentreret smør bestemt til direkte forbrug i Fællesskabet (EFT nr. L 45 af 21. 2. 1990, s. 8)	85	29. 10. 1993	195	227

(ECU/100 kg)			
Løbende licitation	Licitations-nr.	Dato for Kommissionens beslutning	Minimum-salgspris
Kommissionens forordning (EØF) nr. 2839/93 af 18. oktober 1993 om særligt salg af interventions-smør med henblik på udførsel til de republikker, der er dannet ved Sovjetunionens opløsning	1	4. 11. 1993	Bud forkastet

Meddelelse om beslutningerne om de forskellige licitationer inden for landbrugssektoren

(93/C 307/09)

(Se meddelelse i De Europæiske Fællesskabers Tidende nr. L 360 af 21. december 1982, side 43)

Licitation	Licitations-nummer	Dato for Kommissionens beslutning	Minimumssalgspris
Kommissionens forordning (EØF) Nr. 2823/93 af 15. oktober 1993 om åbning af en licitation med henblik på udbud til salg af olivenolie, som det spanske interventionsorgan ligger inde med (EFT nr. L 258 af 16. 10. 1993, s. 3)		5. 11. 1993	Almindelig jomfruolie: 192,50 ECU/100 kg
Kommissionens forordning (EØF) Nr. 2822/93 af 15. oktober 1993 om åbning af en licitation med henblik på udbud til salg af olivenolie, som det italienske interventionsorgan ligger inde med (EFT nr. L 258 af 16. 10. 1993, s. 1)		5. 11. 1993	Almindelig jomfruolie: Bud forkastet Bomolie 3°: Bud forkastet
Kommissionens forordning (EØF) Nr. 2763/93 af 7. oktober 1993 om åbning af en licitation med henblik på udbud til salg af olivenolie, som det italienske interventionsorgan ligger inde med (EFT nr. L 251 af 8. 10. 1993, s. 8)		5. 11. 1993	Ekstra jomfruolie: Bud forkastet

REVISIONSRET TEN

UDTALELSE Nr. 7/93 FRA REVISIONSRET TEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

om forslag til Rådets forordning (EØF, Euratom) om ændring af Rådets forordning (EØF, Euratom) nr. 1552/89 om gennemførelse af afgørelse 88/376/EØF, Euratom om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter

(93/C 307/10)

REVISIONSRET TEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 209,

under henvisning til traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, særlig artikel 183,

under henvisning til Rådets afgørelse 88/376/EØF, Euratom af 24. juni 1988 ⁽¹⁾ om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter,

under henvisning til Rådets forordning (EØF, Euratom) nr. 1552/89 af 29. maj 1989 ⁽²⁾ om gennemførelse af afgørelse 88/376/EØF, Euratom om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter,

under henvisning til Rådets forordning (EØF) nr. 1765/92 af 30. juni 1992 ⁽³⁾ om indførelse af en støtteordning for producenter af visse markafgrøder,

under henvisning til forslag forelagt af Kommissionen den 17. maj 1993,

under henvisning til Rådets anmodning af 18. juni 1993 til Revisionsretten om at afgive udtalelse om dette forslag, og

ud fra følgende betragtninger:

- når udbetalingerne af refusionerne til medlemsstaterne af støtten i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 1765/92 om indførelse af en støtteordning for producenter af visse markafgrøder som følge af denne forordnings artikel 10 er koncentreret i de

første måneder af regnskabsåret, vil udbetalingerne ifølge Kommissionen med den sædvanlige praksis for overdragelse af de egne indtægter formentlig langt overstige likviditetsbeholdningen i denne periode,

- i henhold til artikel 10, stk. 2, i Rådets forordning (EØF, Euratom) nr. 1552/89 kan Kommissionen om nødvendigt opfordre medlemsstaterne til en anticiperet kreditering en måned tidligere for så vidt angår andre egne indtægter end momsindtægterne og den supplerende BNI-indtægt, men ifølge Kommissionen vil en sådan kreditering ikke være nok til at dække behovet,

- Kommissionen kan i henhold til artikel 12, stk. 2, i samme forordning hæve beløb ud over de samlede indeståender på de i artikel 9, stk. 1, omhandlede konti for egne indtægter, men denne mulighed kan ikke anvendes systematisk i forbindelse med forhold af den art, Kommissionens forslag tager sigte på; der burde i øvrigt fastlægges strammere regler, for så vidt angår denne mulighed, end de nugældende —

VEDTAGET FØLGENDE UDTALELSE:

FØRSTE DEL

Generelle bemærkninger

1. Inden for rammerne af reformen af den fælles landbrugspolitik er der ved Rådets forordning (EØF) nr. 1765/92 indført direkte støtte til producenter af korn og proteinafgrøder samt godtgørelse for forpligtelse til at udtage arealer. Hver år i januar og februar skal Kommissionen over EUGFL, Garantisektionen, refundere medlemsstaterne de beløb, de har udbetalt i støtte. Derved forstyrres den sædvanlige rytme med månedlige betalinger, og der opstår likviditetsproblemer, hvis omfang i dag ikke kan anslås præcist.

2. Muligheden for at fremrykke krediteringen af en eller to tolvte dele af momsindtægterne og BNI-indtægten er i sig selv et supplement til den allerede eksisterende mulighed for så vidt angår de traditionelle

⁽¹⁾ EFT nr. L 185 af 15. 7. 1988, s. 24.

⁽²⁾ EFT nr. L 155 af 7. 6. 1989, s. 1.

⁽³⁾ EFT nr. L 181 af 1. 7. 1992, s. 12.

indtægter. Reglerne for indkaldelsen af denne indtægt bør imidlertid ændres med henblik på en bedre tilpasning til det nøjagtige likviditetsbehov. Det bør udtrykkeligt fastsættes, at tolvtedelene af henholdsvis momsindtægterne og BNI-indtægten kan indkaldes særskilt, eller at der kun indkaldes en del af en tolvtedel, når der ikke er behov for det fulde beløb.

3. Retten mener ikke, at det vil være hensigtsmæssigt at anvende bestemmelserne i artikel 12, stk. 2, for at få dækket likviditetsbehov af strukturel art. Retten gjorde allerede i udtalelse nr. 5/93 ⁽¹⁾ opmærksom på den risiko, der var forbundet med sådanne muligheder, hvis de blev benyttet på de i stk. 3 anførte betingelser. Disse muligheder bør normalt ikke kunne kombineres med de nye bestemmelser, Kommissionen foreslår.

4. For så vidt angår likviditsforvaltningen henstiller Retten, at man fremover ved beregningen af de månedlige finansielle behov sørger for, at alle muligheder for at

sprede udgifterne er udtømt, inden der gribes til de eksisterende muligheder for at fremrykke indkaldelsen af de traditionelle egne indtægter, momsindtægter og BNI-indtægten. Det vil være udtryk for forsvarlig økonomisk forvaltning i budgetgennemførelsen.

5. Retten beklager, at Kommissionen først næsten et år efter vedtagelsen af Rådets forordning (EØF) nr. 1765/92 fremsætter et forslag, der tager sigte på konsekvenserne af nævnte forordning for ordningen for egne indtægter. Kommissionen kunne have ladet dette spørgsmål indgå i sine tidligere forslag til ændring af Rådets forordning (EØF, Euratom) nr. 1552/89. Det ville have givet mulighed for at danne sig et overblik over ordningen for Fællesskabernes egne indtægter og også have gjort den mere gennemskuelig.

ANDEN DEL

Gennemgang af artiklerne

Retten forelægger i det følgende i oversigtsform de ændringsforslag til Kommissionens forslag, der er omhandlet i første del:

⁽¹⁾ EFT nr. C 170 af 21. 6. 1993, s. 34 og 36.

KOMMISSIONENS FORSLAG	RETTENS FORSLAG	BEMÆRKNINGER
<i>Artikel 1</i>		
Rådets forordning (EØF, Euratom) nr. 1552/89 af 29. maj 1989 om gennemførelse af afgørelse 88/376/EØF, Euratom om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter, ændres således:		
<i>Artikel 10</i>		
Efter stk. 3, første afsnit, indsættes følgende afsnit:	Det nye andet afsnit ændres til:	
»Kommissionen kan specielt med henblik på betalingen af udgifterne vedrørende Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (EUGFL), Garantisektionen, opfordre medlemsstatene til med én eller to måneder at fremrykke kredit- teringen af en tolvtedel af de beløb, der i budgettet er opført som momsindtægter og supplerende indtægt, heri dog ikke medregnet egne indtægter, der er afsat til den monetære reserve under EUGFL, til reserven til lånegaranti og til nødhjælpsreserven.«	»Kommissionen kan specielt med henblik på betalingen af udgifterne vedrørende EUGFL, Garantisektionen, og afhængigt af stillingen for Fællesskabets likvide midler, opfordre medlemsstatene til at fremrykke krediteringen af en tolvtedel eller en del af en tolvtedel af de beløb, der i budgettet er opført som momsindtægter og/eller supplerende indtægt, heri dog ikke medregnet egne indtægter, der er afsat til den monetære reserve under EUGFL (Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget), [til reserven til lånegaranti og til nødhjælpsreserven].«	Formålet med denne ændring er at give Kommissionen mulighed for kun at indkalde det beløb, der er strengt nødvendigt for likviditetsbehovet, og ikke automatisk tolvtedelen af moms eller BNI med det fulde beløb.

De i sjette afsnit fastsatte bestemmelser om kreditering i januar i hvert regnskabsår, og de bestemmelser, der finder anvendelse, når budgettet ikke er endeligt vedtaget inden regnskabsårets begyndelse, og som er fastsat i syvende afsnit, finder anvendelse på de fremrykkede krediteringer.«

Vedtaget af Revisionsretten i Luxembourg på mødet den 23. september 1993.

På Revisionsrettens vegne

André J. MIDDELHOEK

Formand